

Είς το θέατρον Κυβέλης, τό μέρος τοῦ θέατροῦ ποῦ ἔμεινεν ἔδω, ἔθεσε τό «Μωρό μου» καί τό «Ἄγιο Νεῖδα» μέ ἀρκετήν ἐπιτυχίαν. Βεβαίως εἰς τό «Μωρό μου» ἦτο πολύ μικρότερα, καί λόγῳ πλέον τῆς ἀπουσίας τῆς μοναδικῆς Κυβέλης ποῦ ἐπρωτοδημιούργησε τόν συμπληθικόν αὐτόν ρόλου τῆς ἐπί τῆς ἐποχῆς τοῦ ἀληθινοῦ καί ματωρικῶδ ἑκαίνοι Χρηστομόνου. Ἄλλ' εἰς τό «Ἄγιο Νεῖδα» ἦτο φανερόν ὅτι τό ἔργον ἦτο εἰς τό ἔθος, καί τῆς νεητικότητος καί τῆς ἰκανότητος τοῦ μεγαλειότερου μέρους τῶν ἡθοποιῶν ποῦ τό ἔπαιζαν. Ἔτσι λ.χ. ἔ κ. Πλούτης ἦτο ἐξαιρετός. Ὅπως καί εἰς τό «Τομάρι» ὅπου ἐποκρίνεται τόν ἀσυνείητο καί ἀρκετά χυδαῖο ἔρωτή καί ὅπου εἶναι ἀμήμητος, ἦτο καί ἔδω πρώτη τάξεως. Ὅλος ἀλήθεια. Ἐάν μόνον κατόρθωσεν νά εἶναι ἀκόμη πειά ζωηρός... Οἱ δυστυχεῖς ἡθοποιοί μας γίνονται ἀπό τήν μαρτυρικῆν ζωὴν τῶν ἀλλίως μισθοῦς; κοῦρασι ἀπό συνεχεῖς ἀλλαγῆς ρόλων σχεδόν καθημερινῶς καί ἐπί πλέον ἐλοτελῆ ἑλλειψίῶν κάθε ἡθικῆς ἐνθαρρύνσεως καί παρακινήσεως καί δροσιᾶς γύρω τῶν, γίνονται δυστυχῶς λυπηρανεῖς καί φαίνονται ὥσάν μουδιασμένοι, ἀκόμη καί ἐπάνω εἰς τήν σκηνήν. Ἄλλ' ἀπὸ θεοῦ! ἀγαπητὰ μου παιδιὰ, ἀποφασίστε νά τό βάλτε καλά εἰς τό κεφάλι σας αὐτό τό πολὺ χρῆσιμο καρδί ποῦ ἔα ὅς ἐδῶν διὰ νά τό ἐμπίγτετε ἐπὶ τῆς ἡμέρας εἰς τό κρανίον σας : «Ἡ σκηνή εἶναι ἡ περίοχῆ τοῦ φαντασμοῦ! Κανένα πρᾶγμα, καμμιά σκέψις καί ἔγνοια σας γιὰ τὰ πρᾶγματα αὐτῆς τῆς ζωῆς, τῆς ζωῆς σας, τῆς πεζῆς καί σκληρᾶς (τῆν γνωρίζω καλά!) καθημερινῆς ζωῆς σας, δέν ἔχει νά σᾶς ἀπασχολῆσῃ ἐκὼ ἐλάνω» ὅταν εἰσθε στό σανίδωμα, ὅστις δέν πρέπει, εἶναι καθῶρρημα κατὰ τῆς τέχνης σας, ποῦ ὑποτίθεται τό ἑσῶτερόν σας, ἐκεῖνο γιὰ τό ὅποιο ἔκοφετε καί δέχεσθε ὅλα τὰ ἄλλα. Ἐδῶ ἐπάνω, εἰς τήν καθάρην αὐτῆν σφαῖραν πᾶσης ἀχαλιωτότου φαντασμοῦσεως σας, κάθε μᾶθις καί κάθε ἐνείρου σας, θηλαδῆ ὄλης τῆς ἀντάσεως, ὄλης τῆς ψυχῆς καί ὄλου τοῦ ἀνθρωπίνου προσορισμοῦ σας, ἀδρῖσκεσθε ὅχι εἰς τό Βασιλεῖόν σας, ἀλλ' εἰς τήν ἀπόλυτον ἀποκατορίαν σας! Ὅπου ἤμπορεῖτε κάλλιστα, μέ μίαν μικράν καθημερινῆν σέβη-ποβολήν, νά πεισθῆτε ὅτι ἡ σκέψις τῶν καθυστερουμένων νοικιῶν ποῦ χρωστέσθε τῆς νοικοκυρᾶς σας, καί τῆς ἀνίας τῆς σκληρῆς καί πεζῆς καθημερινῆς ζωῆς σας, ἤμπορεῖ νά σᾶς ἐγκατακλείψῃ μέ μίαν μηχανικότητα καί ἀκρίθειαν αὐτομάτου, διὰ δύο ὥρας, κάθε βράδυ, καθὼς θά κάνετε μέ τόν ἦμο σας ὀλίγον δεξιά γιὰ νά πεταχθῆτε ἀπὸ τῆς κούρτης στήν σκηνήν. Ἥμπορεῖ κάλλιστα νά σᾶς ἐγκαταλείψῃ γιὰ δύο ὥρας κάθε βράδυ ἡ μικρῆ φρονιδα καί ἡ ἀποπνευτικῆ ἔγνοια ποῦ σκοπεῖται τό κέφι σας, τό κέφι σας τό πολυτίμον, τό κέφι σας τό ἀνεκτίμητον. Γιὰ νά μπορέσετε νά καταποντισθῆτε καί νά δροσισθῆτε καλά, μέ τό χαμόγερο βυθισμένα βαθειὰ μέσα στό σπῆρμα τῆς πλαστικῆς, ψεύτικῆς καί φανταστικῆς ζωῆς, στήν ὁποία μέσα θά ζῆσετε ἐπί δύο ὥρας. Αὐτό θά ἔδωθε εἰς τό παίξιμό σας τὰ δύο πολυτιμώτερα δῶρα τοῦ ἡθοποιοῦ : φαντασίαν χωρὶς χαληγάρη καί ζωηρότητα μέ ἀλήθειαν.

Προσέξαιτε ἕνα ἐπιλοδοτατον πρᾶγμα· εἰς τόν τόπο μας ὅπου ἡ ζωὴ εἶναι βαρεῖ ἀνία, ἡ ἀποβολῆς ἀδύνατες καί σπάνιες—ἀλλοίμονο!—, ὁ ἡθοποιός κάνει τήν εἰσοδὸν του εἰς τήν σκηνήν βαρῶματα, μέ βῆματα σχεδόν ποῦ σέρνονται. Εἰς τήν κῆρσπην ὅμως ὅπου ἡ ζωὴ εἶναι ὄλη κίνησις καί νεῦρο ζωῆς, αἱ εἰσοδοί, ἡ ἀντράξις τῶν ἡθοποιῶν δέν εἶναι πλέον εἰσοδοί, ἀλλὰ ἐξορμήσεις, κάποτε δὲ καί ἐκσοφονοῖσεις. Πρέπει νά ὄγητε πᾶς μπαίνει ὁ Μᾶξ Ντερελύ λ.χ. εἰς τήν σκηνήν. Εἶναι ὅαν νά τόν ἔσπρωξαν αἰωνοθῆσις κατ' ἐπάνω σας, ὀρηκτικά, τραλλά, εἰκοσι δυνάτῃ μαρῆτοκα. Τρακτομένος σὺ τῶσσερα, ἀγωνίζεσθαι ἐπὶ ὀλίγα δευτερόλεπτα νά ὄρηγ τήν ἰσορροπίαν του, μέ τό ἕνα πόδι στόν ἄερα, κωμικότητα, ἀλλὰ καί πρό πάντων ΖΩΝΤΑΝΙΣΤΑΤΑ. Κομῶσαι καί σὲ ἐξίπλητος μέ τό πρῶτο λεπτὸ ποῦ τόν ἀντικρίζεις. Μόνον ἡ ἀντράξις του ἀξίζει τὸ εἰσέτηριον ποῦ ἐπλήρωσες. Καί κῆσ γίνεται πάντοτε εἰς το ἕξνο θέατρο, εἴτε δρᾶμα εἶναι, εἴτε κωμῶδία. Ἐπὶ τρεῖς ὥρας σοῦ μαστιγῶνουν τὰ αἶματα μέ ἕνα μαστιγιον ἀνεκτίμητον : μέ τήν αἰσθησι καί τό νεῦρο σοῦ ζωντανῶ. Εἶναι ὅαν τόν πρῶτόν μας καφέ, εἰς τὰς Ἀθήνας. Σοῦ ἀνοίγει τὰ μάτια καί μαζί τήν ὄραξι, ἀλλὰ καί τήν δύναμι σου γιὰ τήν ζωῆ. Αὐτό εἶναι τό κατόρθωμα τῆς Τέχνης τοῦ ζωντανῶ ἡθοποιῶ, καί εἶναι ἀσφαλῶς ἡ πολυτιμώτερη ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ χρῆσιμότης τοῦ θεάτρου καί τοῦ ἡθοποιοῦ : νά ἀναγεῖνουν στοῦς πολιτωμένους λαοὺς ποῦ ἔγιναν δύσκολοι στό νά χαροῦν καί νά ἤλεκτριθοῦν, τό ἀνεκτίμητον ἐναιτικόν τους πρὸς τό γοῦστο καί τήν οἰσίαν τῆς ζωῆς.

αὐτῆς ποῦ πρέπει νά εἶναι γιὰ κάθε λογικόν καί ἔθωκενισμένον "Ὁν ἡ ἀφηλότερη καί ἱερῶτερη θεότης..."

Αἱ παρατηρήσεις αὐταὶ εἶναι ἀτυχῶς ἐπιτελῆς γανικαί καί δέν ἐντυπίζονται ποσῶς εἰς τόν κ. Πλούτην. Ὁ κ. Ἰακωβίδης, ὁ κ. Παπαγεωργίου, ὁ κ. Φῶρος, ἡ κ. Κυβέλη, καί παλαιότερον ἡ Μαρίκα Κοτοπούλη ξέρουν νά μπαίνουν εἰς τὴν σκηνήν. Καίτοι ἡ παρατήρησις μου γιὰ τήν ζωντανῆν στό παίξιμό εἶναι πολύ εἰρητέρα.

Θά ἤμελα νά προσέσαι βε καί ἡ δ. Γαϊτανάκη εἰς τό «Ἄγιο Νεῖδα» ἀδρῖσκει τό ἐπίπεδον καί τό πλάσιον τῶν φυσικῶν καί τεχνικῶν ἰκανότητων τῆς.